

„Soča“ izhaja vsak petek in velja do pošte prejemana ali v Gorici na dom došiljana:

Vse leto 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oglasitvah in tako tudi pri „po-lunicah“ se plačuje za navadno tristo-pno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v Nanski ulici in v prodajalnici G. Likarja, v Semeniških ulicah št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uradništvu. Via Mercato 12, naročnina pa opravištvu „Soča“, Via Seminario št. 10.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

P. n. gg. naročnike prosimo za blagovoljno vplačilo naročnine. Nekaterim gospodom, ki so nam dolžni naročnino čez eno leto, morali smo list ustaviti, a drugim ga še ustavimo.

Razkosavanje kmetij

je nevarno kmetu in državi.

O tej zadevi pisalo se je že mnogo, ko je preteklo jesen državni zbor na Dunaji razpravljal načrt postavbe, po kateri bi se imelo nepremišljeno razkosavanje kmečkih posestev vsaj nekaj omejiti. Tudi „Soča“ je o tisti priliki (v številki 46.) povedala svoje mnenje; vendar menimo, da ne bo odveč, ako navodimo v pojasnjenje te zadeve govor državnega poslanca dr. Lavoslava Gregorca, ki je svoje trditve dokazoval z mnogoterimi vzgledi in ki je v drugem daljšem delu svojega govora še posebej opisoval zadržano, kmečko ustanovo med Jugoslovani, katera je slovanski rod na jugu ohranila skozi mnogo stoletij k repak in pravu. A ko so to ustanovo na Hrvaškem razdri, zavladala je v dotičnih okrajih najhujša beda. Vrhovni štajerski poslanec govoril je (po „Slov. Svetu“) tako le:

Visoka zbornica! Večkrat izreklo se je tukaj: § 16 (17.) zavzema jedro vsemu onemu zakonu. Temu sem popolnoma soglasen. Kajti § 16 (17.) namerava svobodno trgovanje kmetijskih posestev zatreti ali vsaj znatno omejiti. Tako pa udari napako po glavi, prime jo za koren, namreč svobodno trgovanje kmetijskih zemljišč. Brez tega paragrafa medli ves ta zakon, zastoj se trudimo kmetom pomagati. Ako vsaj nekoliko ne omejimo svobodnega trgovanja zemljišč, ni mogoče kmetijskega stanu oteti pogina. Ona omejitev je v to svrhu brezpogojno potrebna. To nam potrjuje nad 2000 let stara zgodovina, pa tudi žalostna izkušnja poslednjih 20 let v lastni naši domovini. Zgodovinski dokazano namreč je, da so kmečki stan uničili prej ali slej, vsekakor pa gotovo, kjerkoli so pripuščali svobodno trgovanje in razkosavanje kmečkih zemljišč. Jednako dokazano pa je in se utajiti ne more, da so kmetje povsod tam, kjer je njihov stan dobro organizovan, zlasti pa še zavarovan zoper svobodno trgovanje zemljišč, srečno vladali se zoper veliko posestvo in kapital. Dokazov nahajamo pri vseh državah arškega plemena v Evropi, nemških, pa tudi slovanskih.

Arška plemena zasedla so v starodavnih in prazgodovinskih časih Evropo ter so tukaj zemljo prvič obdelovali, posestno pravo bilo je pa različno. Razločujemo v tem oziru posestva občinska, rodbinska, osebno omejena. Slednja temeljijo v rimskem pravu, ki je kmetškemu stanu pogubno, ker mu je posledica svobodno trgovanje zemljišč.

Poglejmo v lepo Italijo, kjer se je rodilo rimsko pravo! Ondi ni mogel nikoli kmetški stan za več časa ohraniti se, ne v krščanski, pa tudi ne v predkrščanski dobi. Na Francoskem propada kmetški stan od tiste dobe, ko so l. 1789. proglasili svobodno trgovanje zemljišč. Francoska vlada sklicala je l. 1851. shod mož strokovnjakov ali enketo. Ti so pozvedeli, da Francija šteje 4,246.000 kmetijskih posestev. Po preteklih 23 letih posvetovala se je druga enketa ter našla samo 2,926.000, torej je kmetom izgubilo se več kakor 1,400.000 posestev. Na Nemškem nahajamo mnogo veleposestnikov v severo-vzhodnih krajih, skoro samih pritlikastih posestev na zapadu. Tukaj se kmetškemu prebivalstvu prav slabo godi. Temu se ne moremo čuditi, ako pomislimo, da je na Württemberskem 146.000 kmetijskih posestev, katerih nobeno ne meri več nego 1½ ara. Od teh je 80.000, kjer ne relijo nič živine.

Najslabše godi se posestnikom pritlikavcem v Torinskem, kjer skoro le samo od krompirja živijo. Pravijo torej tam:

Krompirja zjutri,
Opoldne v juhi,
Zvečer krompirja spet,
Krompirja na ves vek.

Krompir pa je brana ubogih. Zatorej ni čuditi se ako nahajamo ondi ljudstvo revno, žovasto in tuberkulozno (jetično).

Bolje godi se kmetom na južnem Bavarskem, kjer posestva niso tako razdrobljena. Prepričan sem se tega sam ondi nekdanj potujoč. Najboljše pa imajo kmetje na Hanoveranskem. Zakaj? Zato, ker jih zemljiščna knjiga, imenovana „Höferrolle“, varuje zoper razkosovanje. Ti kmetje so najpremožnejši, v versko in pravno oziru najvrnejši na vsem Nemškem.

Pri nas v Avstriji, namreč v dednih kronovinah, branilo je zakonodavstvo obstanek velikega, srednjega in malega zemljiščnega posestva ter upiralo se zoper njega drobljenje in razkosavanje, vsaj do leta 1868. Le z dovoljenjem vladnim imeli se predaljene parcele prodati ali prevelike kmetije razdeliti.

Toda ostati moralo je zmerom toliko, da je mogla rodbina, broječa po 5 ljudij, na posestvu živeti, namreč 12 oral.

Po mojem mnenju gre prav temu zahvala, da še sploh v Avstriji imamo številne kmetijski stan, na kateri moremo ozirati se in v poštev jemati, kadar hočemo socialna (družbinska) vprašanja reševati. Naš kmetijski stan je še vedno dobrodejen jez med preveč bogatimi in presilno ubogimi. Bil je ta jez mnogo trdnjej, če bi ga liberalno postavodavstvo, l. 1868. ne bilo tako močno oškodovalo. Za večkrat se je tukaj povedalo, kako smo od tiste dobe naprej doživeli pri nas poprej neznašljano trgovanje in razprodajanje zemljišč, veleposestva širijo se na škodo kmetovalstva. Kot vzgled navajajo se je s Koroškega postopanje grofa Thurna. Ta grof Thurn mora liberalnim Dunajskim listom biti zelo všečna oseba, ker so vsi zamolčali, kar je o njem poslanec gospod dr. Steinwender omenil. Le „Vaterland“ je objavil, kako je grof Thurn okoli 6000 oral kmetom pobral zemljišča, kupil in svojemu itak ogromnemu posestvu pritaknil.

Pristavljam še, kar sem v javnih listih čital, da je grof Thurn nepravno pol župnije Črneške na Koroškem pograbil ter nad 30 kmetijskih posestev ondi kupil. Nekaj podobnega godilo se je na spodnjem Štajerskem. Neki kapitalist, čegar predstavnik je najbrže nekdanj skoz Rudeče morje šli, pokupil je od kmetov 300 oral njiv, travnikov, gozdov ter dobro plačal. Zakaj? Pravijo, da je to špekulacija ali da hoče „imeti svoj lov“. V petih ne previlkah sodnijskih okrajih na slovenskem Štajerskem so v treh kratkih letih ekskutivno prodali 1153 kmetijskih posestev; toliko rodbin izgubiti moralo je svoj dom in propasti v nemaništvo.

Najhujše kaže se tam, kjer že več časa smejo zemljišča trgati, kjer velja rimsko pravo, počenši od francoskega zasedanja leta 1809 naprej. To so dežele Kranjske, Goriške, Primorje in Dalmacije. Kranjski deželni zbor sklical je enketo zoper agrarnega (zemljiškega) vprašanja. Ta poročila o skoro neverjetnih razkosavanjih kmetij v pritlična posestva. Tako so na primer blizu Krškega 3 ali 4 srednje velike kmetije razdrobili na 64 parcel. Teh vsaka ima sedaj svojo bajtico, nič živine, nič gnoja, samo revščino. Po Notranjskem, Goriškem štejejo le malo večjih kmetijskih posestev, v Istriji in Dalmaciji, zlasti ob morju pa je nekdanji samostalni kmet sedaj reven kolon. Tudi na Ogerskem prikazujejo se slabi nasledki trgovanja in drobljenja zemljišč. V 10 letih

LISTEK.

Družba sv. Mohora
v goriškej nadškofiji l. 1888.

Spisal P. M.

Nestipno je uže pričakovalo mnogo družabnikov letošnje knjige, ker nam niso došle najprvim, kakor navadno druga leta.

Slovenci smemo biti ponosni na družbo sv. Mohora; v Avstriji jej nima para! Kdo nam more zameriti, ako si tudi vsako leto ogledujemo njen vsestranski napredek? Napreduje pa naša slavna družba z res ojašskimi koraki. Lani je bilo prirastlo 3323 udov, letos pa kar dvakrat toliko (6542). Našej nadškofiji je lani poskočilo število udov za 449, letos pa za 798.

Napredovalo so, kakor lani, tudi letos vse dekanije, namreč: Bolška za 7, Cerkljanska za 39, Črniška za 124, Devinska za 50, Goriška za 49, Kanalska za 62, Kobariska za 41, Komenska za 169, Ločniška za 116, Št. Peterska za 13, Tominska za 127 udov.

Največjega letošnjega prirastka je deležna dekanija Komenska (169), Tominska, Črniška, Ločniška... najmanjšega pa Bolška (7).

Oglejmo si posamezne dekanije z dotičnimi duhovniki in primerjajmo letošnje število z lanskim in drugimi.

I. DEKANIJA BOLC.

1. Bolc (Bovec) sam kot duhovnika si je pridobil 6 novih udov; letošnji napredek je precej manjši kakor lanski, tako da ostane pri barih 2¼ od sto. Kedar pride Bolc do 10 od sto, ko potrebuje k temu nič manj kot štirikrat po 80 udov! To ni častno.

2. Čez-Soča ima le enega uda več ko lani; to je res premalo. Z Bolcem sta si na enacej stopinji odstotkov. Radovedni smo, katera duhovnika v prihodnje prevlada.

3. Log gre rakovo pot, zgubivši od 16 udov trojico, tako da nima več ko 2 od sto. Naprej — in ne nazaj!

4. Soča je prinesla Soča četverico lanskih, tako da ima zopet 19 udov, kakor predlanskim. Če tudi nima Soča več ko dober 1 od sto, vendar ne kaže, da bi imela prav dobro voljo napredovati. Upamo, da zdaj leto ne bomo znamovali nazadka, ampak napredek.

5. Srpenica je bila lansko leto tako srečna, da je bila ujela ubeglo četverico Sočanov, a letos je od lanskih 110 udov enega zgubila. Ne tako! Na lansko pot!

6. Trenta je skoraj zmrznila, kajti od 9 udov zgubila jih je 6; ima tedaj samo 3, ali bolje le 1, namreč gosp. vikarja, ki je naročen na 3 edite knjig. Tedaj pastir je sam, kam pa so ušle ovce? Trenta nima nič 1 od sto, ne; na 10 od sto bi jih morala

imeti 40. Na evidenje drugo leto! Kaj naj delajo Trentarji po zimi, ko jih sneg zamete, ako nimajo kaj čitati! — Tako smo pisali lani in naš glas je ostal „glas upijočega v puščavi“. Trenta je letos prav tako zmrzla ko lani. Bože pomozi!

Kakor lani, kako je tudi letos Srpenica daleč prekosila z odstotki (6) svo dekanijo; njej se niti ne približuje nobena druga duhovnika. Najslabši je Trenta (brez duhovna).

V celej dekaniji je le 3 od sto udov; jako malo!

II. DEKANIJA CERKNO.

1. Cerkno je nastopilo zopet predlansko pot nazadovanja, zgubivši trojico. Lani je bil lep napredek, škoda, da ni tudi letos kaj takega. Ali je bilo Cerkno lani morda blizu vrhunca, da je letos padlo? Ne; saj je imelo le 3 od sto, — za Cerkno bore malo. Le ena duhovnika je v dekaniji še za Cerkno, druge pa so uže deloma visoko nad njim.

2. Bukovo je letos nastopilo isto pot, na kojej je bilo lani Cerkno, pridobivši si kar 15 udov. Ima jih blizu 5 od sto. Ako bo dohodilo le nekaj let tako, pride gotovo do Jageršca.

3. Jageršce je bilo uže lani — na vrhunču — imajoč skoro 10 od sto; letos pa jih ima do 10 od sto, ker si je pridobilo trojico lani zgubljenih udov. Živeli! To je naš uzor.

4. Novake so obstale na pol poti in sice

izjavi, da je 738.457 kmetskih posestev. Poknili so jih večinoma — židi. Slobodno trganje kmetških zemljišč torej za kmataki stan ni tako brezopasno (brez nevarnosti), kakor nam je to zabičeval pročevalac manjšine agrarnega odseka. Po mojem mnenju je slobodno trganje ali razkosavanje zemljišč kmetškemu stanu dedni, smrtni sovražnik.

Hočem navesti še nekoliko dokazov!

Jugoslovani, izveniši Slovence, Hrvati in Srbi na Hrvatskem, Slavonskem, poprejšnji Krajini, v celaj Bosni in Hercegovini, na Srbskem, Bolgari v Makedonskem in zapadnem Bolgarskem, imajo celo posebno agrarno pravo, osnovano na podlagi staroslovanskega rodbinskega in običajnega prava. To je jugoslovanska — zadruga.

(Konec prih).

Slovenske ljudske šole in pa c. kr. okrajna glavarstva.

Poslanec g. Miha Vošnjak je s svojimi slovenskimi tovariši izročil dne 4. decembra t. l. naslednjo interpelacijo do ministerskega predsednika kot voditelja notranjega ministerstva, katero so podpisali tudi nemški poslanci Hohenwartovega kluba:

„Po temeljnem državnem zakonu so v deželah, kjer prebiva več narodov, javne šole tako urediti, da dobi vsak narod k izobraževanju potrebna sredstva v svojem jeziku, ne da bi ga silili učiti se drugega deželnege jezika.

Ne zmenel se za to določbo ukazal je deželni šolski svet štajerski, v katerem slovenska narodnost nima nobenega zastopnika, dasiravno na Štajerskem po izkazu zadnjega ljudskega števljenja poleg 794.841 Nemcev prebiva tudi 388.419 Slovencev, z odredbo z dne 22. februarja 1887 št. 833 in z odredbo z dne 26. aprila 1887 št. 1925 nemški učni jezik za vse slovenske ljudske šole, ne da bi bile izvzete celo enorazredne šole s poludnevnikom. Po tej odredbi je od drugega šolskega leta naprej nemščina za vsakega slovenskega otroka obligaten učni predmet, v večrazrednih ljudskih šolah pa je nemški jezik v višjih razredih večidel tudi učni jezik.

Zaradi tega državnemu temeljnemu zakonu tolikanj nasprotujočega siljenja k učitvi drugega deželnege jezika po ljudskih šolah izročil je dr. Poklukar s tovariši dne 18. oktobra 1887 interpelacijo do prevzvišenega ministra za uk in bogočastje, v kateri so zahtevali, naj se prej omenjena ukaza štajerskega deželnege šolskega sveta odpravita in izda ministerska odredba, po kateri naj bo v slovenskih ljudskih šolah slovenski jezik edini učni jezik, nemščina pa naj se poučuje le kot neobligaten učni predmet po dovršenem tretjem šolskem letu.

Na to interpelacijo do današnjega dne še ni odgovora in prej omenjena protipostavna ukaza štajerskega deželnege šolskega sveta sta še sedaj v veljavi.

Zato so se občine same ojačile, da bi branile svoje, v državnem temeljnem zakonu jim zagotovljene pravice, ter so začele postavnim potom učnemu ministerstvu pošiljati svoje pritožbe, ktere je ministerstvo tako reševalo, da ima v slovenskih ljudskih šolah vseskovni veljati slovenski učni jezik, nemščina pa naj se uči kot neobligaten učni predmet, vendar pa je starišem na prosto voljo dano, šolskemu vodstvu naznaniti, da se njih otroci nemškega pouka ne bodo udeleževali.

stojé nepremakljivo uže tri leta z 41 udi, kar pa ni nič več kot pol poti do Jageršč. No, počitka bodi dovolj, zdaj pa le naprej!

5. Šebrelje korakajo leto za letom skoro enakomerno dalje. Tudi letos so si k lanskim 35 udom pridobile trojico. Imajo pa le 4 od sto, — daleč je še do Jageršč. Ko bi poskusile pohiteti!

6. Otalež predlanskim je bil zgubil 7 udov; lani se ni bil potrudil pridobiti si jih; a letos pa je popravil napako obeh let pridobivši si 13 novih udov. Ima jih 48, kar je blizu pol poti do vrhunca. Naj ga letošnja pohvala ne zapelje na predlansko pot!

7. Ravna nas je ubogala, ko smo jej lani zaklicali po vojaško „nazaj“ — dobro vedoč, da pri vojaških ukazih ni ugovora. Prav. Ni pridobila samo lani zgubljenega sina, ampak še četorico družih, tako da je z 12 udi blizu pol poti.

Ali nas bode ubogala tudi letos, ako jej ponovimo lanski ukaz?

8. Orehek ni po krivici zadnji v dekaniji. Lansko leto smo ga bili izročili \$\$\$, ker je bil zapravljen nič manj kot polovico udov — namreč 7. „Pravda“ ga je le malo zmordila. Zapravljivosti se je sicer odpovedal, a napredovati mu vendar ne diši. Od lani zapravljen sedmorice pridobil si je le dvojico; sedaj jih nima več ko 9, t. j. niti 2 od sto ne.

Visoko nadkriljuje Jageršč vso dekanijo, kate-rej pa Čerkno in posebno še Orehek ne delata časti. Vsa dekanija ni še prekoračila polovice poti, t. j. nima polnih 5 od sto, —

Človek bi mislil, da bodo politične oblasti iz tega odloka c. kr. učnega ministerstva izprevidele, kako se imajo v šolskem vprašanji ravnati, in se li smejo in koliko se smejo v to zadevo vtikati. Temu pa ni tako; take postavno sklenene pritožbe občin in starišev se namreč kolikor mogoče ovirajo, da bi ne prišle do svojega cilja in namena.

Na Koroškem, zlasti v celovškem in beljaškem okrajnem glavarstvu, je več slovenskih občin tamošnjemu deželnemu šolskemu совету poslalo prošnje, da bi se v njih ljudskih šolah vpeljal slovenski učni jezik. Da bi pa te prošnje, oziroma pritožbe zadušili, podali so se okrajni glavarji v dotične občine in so z vsakterimi pripomočki, katerih javna sodba ne bi potrdila, večidel res tudi dosegli, da so občine svoje prošnje zopet umaknile.

Prav po tem vzgledu ravna tudi okrajni glavar v Bračicah na Štajerskem. V zadnjem času so se namreč zoper gori omenjena ukaza deželnege šolskega sveta pri deželnem šolskem совету in učnem ministerstvu pritožile občine Podsedra, Gorjane, Pilsteina, Zdole in Drensko. Rebro v brežškem političnem okraju ter so zahtevale, da bi se njih ljudske šole v jezikovnem oziru uravnale v soglasji z omenjenimi že čestokrat storjenimi ministerskimi razsodbami.

Da bi pa te pritožbe ne dospele do svojega cilja in namena, poda se omenjeni gospod okrajni glavar v imenovane občine. In sicer 12. okt. t. l. v Podsedro in Gorjane, 16. oktobra pa v Kozje, kamor pokliče občinske zastope iz Pilsteina, Zdol in Drensko. Rebra ter jih opozarja na svojo veljavo kot okrajni glavar. V Podsedri je neki celo tako govoril, kakor da bi ga bilo cesarsko namestništvo v Gradcu nalašč zato tje poslalo, in ker je zbranim občinskim zastopnikom pri digoval, da bodo morali, ako ostanejo pri svoji pritožbi, sami plačevati učitelja za neobligatni nemški pouk in vsled tega nositi večja davčna bremena, posrečilo se mu je res, da so štiri občine umaknile svoje pritožbe in da se je proti temu uprla samo občina Drensko Rebro.

Ker je milovanja vredno, da se slovenskim občinam v boju za narodno šolo delajo take zapreke in od takih strani; ker so se tukaj omenjene reči že večkrat godile in se je po pravici bati, da bi se utegnile ponavljati, podpisani Njega prevzvišenost dostojno vprašajo:

1. Je li to nepoklicano in nikakor ne opravičeno vtikanje političnih uradnikov v sklepe občin gledé jezikovne uravnave ljudskih šol, ki hudo žali po državnem temeljnem zakonu slovenskemu narodu zagotovljene pravice, Njega prevzvišenosti znano, in
2. jih hoče li odpraviti?

Dopisi.

Gorica, 3. januarja. — Kaj takega ni doživela goriška čitalnica, odkar biva v sedanjih prostorih, da bi bil Silvestrov večer tako dobro obiskan in da bi bil tako splošno dopadel, kakor letos. Nikdo ni pričakoval, da združiti zadnji dan leta goriške Slovence v tako prijeten večer, kakor jih je res združil. Ako bi hotel veselico natančneje opisovati, ne vem, kje bi začel; zato naj mi bo dovoljen, da le s par vsticami sporočim svečanost, ki je vredna dolgega opisa.

III. DEKANIIJA ČRNIČE.

1. Črniče so si letos zopet pridobile 9 udov, a vendar jim manjka še 10 udov, da jih bodo imele 91 od leta 1885. Letos imajo kakih 6 od sto. Le naprej!

2. Velike Žablje so letos svoj korak še bolj stegnile kakor lani, pridobivši 9 novih udov. Imajo jih 33, ali pol pet od sto. Upanje imamo, da ostanejo tudi v prihodnje stanovitne.

3. Batuje kažejo, da so dobile čil moč kot poverjenika, kajti 22 udov si pridobiti, ni tako lahko. Letošnje število 34 je pa vendar le 4 od sto; ali najlepše upanje imamo, da se Batuje kmalu povzdignejo do vrhunca, na kojem se radujejo nekatere bližnje sestre.

4. Sv. Križ je dobil dokaze, da je pravo mesto. Lani je hodil rakovo pot, kar ni bilo kot „mestu“ v posebno čast. Letos pa si je z „dokazi“ pridobil tudi dvanajstorič novih udov naše družbe. Ima jih pa 56, kar ni še 3 od sto ne. — Malo, res premalo, če povemo, da je samo ena vas v vsej dekaniji za našim mestom. No, letos imamo dokaz, da tudi sv. Križ zna napredovati, ako le hoče...

5. Ajdovščina lepo napreduje. Letos ima kar 13 novih udov k 35 starim, kar znesse 6 od sto. Le tako naprej!

6. Lokavec je na samem vrhuncu — imejč dobrih 10 od sto. To je uže druga duhovnja, koja naj nam bode uzor. Letos si je vrli Lokavec pridobil 19 novih udov in jih šteje 98. Lepo!

7. Šanpas smo bili lani nekoliko podrezali,

Gledé na čas, ko je govornik slovo jemal od starega leta in priporočal se novemu, bil je ta govor središče zabavi. Ali če se začne stvar ogledovati z druge strani, dobi se še drugo središče: krasno petje, kakeršnega že dolgo nismo slišali. A z druge strani lepa, umetna in prijetna godba, ki je razveseljevala vsakterega, ki jo je poslušal. O drugem času bila je tombola zabavi središče, in zopet drugim priložnost razgovor. A vse je bilo dobre volje in popolno zadovoljenje z igro: „To sem bil jaz“, katero so čitalnični diletanti izvrstno igrali. Z eno besedo, bilo je toliko užitka, zdravega, poštenega, ukusnega užitka, da je trebalo nad štiri ure, da se je zvršila beseda „brez programa“.

Pač bi marsikdo prav rad pogrešil kateri koli tiskani program, samo da bi se pri besedi vse tako lepo vršilo, kakor se je zadnjič. Gospode pevce in igralce prosimo, naj nas kmalu zopet razveselijo z enako besedo.

V Gorici, 1. jan. — „Slovensko bralno in podporno društvo“ imelo je 30. dec. ob 8 urah popoldne svoj letni občni zbor. V pritlični dvorani Marziujeve gostilne zbrali so se društveniki ob določenem času in predsednik dr. A. Gregorčič naznanil, da zborovanje je pričelo. Društveni tajnik g. Fr. Sivec prebere poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu 1888, katero omenja med drugim tudi to, kar se je godilo, da bi se dobilo dovoljenje za slovesno blagoslovljenje društvene zastave. Odbor sprejme poročilo z odobravanjem na znanje. Društveni blagajnik poroča o računu za leto 1888, iz katerega smo podali v zadnji številki kratek posnetek. Iz njega je povzeto, da društvo je naložilo na obresti 370 gl., da koncem leta je imelo brez nikakega dolga v blagajnici 102 gl., nepotegnenih obrestij nad sto goldinarjev in iztrljivih aktivnih zastavkov nad 300 gl. Vse to pride v korist rednim podpornim udom, ki največ donajajo. Izredni podporni udi dobili so podpore za 55 gl. več nego so vplačali. Ta vrsta udov se torej ne priporoča za društvo (udje z denarne podpore, pa brez zdravil in zdravnikov). Zbor je prebrani in razloženi letni račun potrdil soglasno. V proračun za prihodnje leto sprejel se je znesek 50 gl. radodarnih darov in 100 gl. dohodkov od veselice z oziranjem, da se zastava blagoslovi; a nasproti postavila se je tudi med stroške v ta namen vsota 470 gl. Zbor je z navdušenjem sprejel te vsote ter je na predlog društvenika Štefana Makuca izrazil odboru svojo zahvalo in zaupanje.

Prišli so na vrsto razni predlogi, katere je bil naznanil društvenik Karol Komac. Prvi zadeva način, kako se imajo pobirati mesečnine od društvenikov, ter se je odstopil v rešenje odboru, ki je pooblaščen določiti odškodnino onim, ki bi prevzeli to nalogo. Drugi predlog zadeva one, ki vsled slabega plačevanja se morajo izbrisati iz društva, in način, po katerem se ima postopati v tem slučaju, ter se enako prvemu odstopi odboru. Pri obeh predlogih govoril je denarničar g. Pirjevec. Tretji predlog bil je navdušeno sprejet in provzročil je dolgo razpravo. Predlagatelj je nasvetoval, naj se naloži odboru, da odpošlje do Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja deputacijo, ako bi se tudi to leto ne dobilo dovoljenje za slovesno blagoslovljenje društvene zastave. Burno ploskanje pozdravilo je ta nasvet. Ker se nikdo ne oglasi za besedo v tej zadevi, izpregovori predsednik dr. Gregorčič ter meni, naj bi se ne nalagala odboru

naj hitreje koraka, ker je po ravnem; ubogal nas je za spoznanje, pridobivši 7 udov. Vendar je 65 udov le 4 od sto za Šanpas ali lanski Šanpas le malo. Zopet nekaj hitreje! Ali bode letos tudi ubagal? Upamo.

8. Kamnje je, z dobrimi 3 od sto, še za Šanpasom, a drugače napreduje njemu enako. Tudi Kamnje namreč ima letos 7 novih udov poleg 45 lanskih. Kar velja za Šanpas, velja tudi za Kamnje; tedaj urneje naprej.

9. Sv. Tomaž je bil uže lani na vrhuncu, imajoč 10 od sto; a letos je lanskim 45 udom pridobil 6, kar znaša celó 11 od sto! Nima para ne v dekaniji, ne v škofiji, a tudi družba sv. Mohora ima gotovo le malo tacihi krajev. Slava!

10. Osek u smo očitali zdaj leto, da koraka počasi naprej; očitanje lansko ne velja letos, kajti pridobil si je k lanskim 46 kar 14 novih udov, tako da jih ima skoro 6 od sto. Prav in le tako dalje!

11. Otlica je zadnja v imeniku, a ne po krivici, kajti nima še čez 2 in pol od sto udov. Lanski dvanajstorič novih je pripeljala letos še šestorico. Lepo sicer napreduje, a ker je pred leti dremala, ima le 39 udov, — tudi za Otlico premalo. Saj imajo „ljorjani“, po zimi čas prebirati knjige in za krajcar tudi ne gre pretrdo, ker je — gozd blizu. No, pa le po sedanjih poti dalje, bo uže!

Najboljši v dekaniji sta Sv. Tomaž in Lokavec, najslabša pa sta Otlica in Sv. Križ. Vsa dekanija ima povprek pet in pol od sto. (Dalje prih.)

dolžnost, ampak naj bi se mu dalo samo dovoljenje, da bi smel dotične stroške plačati iz društvene blagajnice, ako bi se pokazala potreba, da bi morala posebna deputacija oditi na cesarski dvor. Podpredsednik Julij pl. Kleinmayer je skušal posredovati med predlogoma. Društvenik Karol Prinčič je bil za to, naj se da odboru naloga, katero naj izvrši potem, ko bi bila prošnja odbita pri vseh instancah. Predsednik ugovarja taki strogi nalogi; z njim enega menenja je podpredsednik Julij pl. Kleinmayer. Karol Prinčič premeni svoj predlog v tem smislu, da odbor naj poskuša srečo pri vseh instancah in ako bi vse nič ne pomagalo, naj bi sklical izreden občni zbor, ki bi določil, ali se ima odposlati omenjena deputacija na cesarski dvor ali ne. D. r. A. Gregorčič meni, da se s tem odboru preveč vežejo roke, da je to prestrogo omejena „Marschroute“. Tega mnenja je tudi Al. Rojic, ki pravi, da je treba staviti zaupanje v bodoči odbor ter prepustiti mu, naj stori, kar spozna kot najbolje in najpotrebnejše v dosego označenega namena. Pri glasovanju sprejme za predsednikov predlog, da odbor sme, če spozna za potrebno in umestno, odposlati deputacijo na cesarski dvor, da se dobi dovoljenje za svečano blagoslovljenje društvene zastave, kakor jo je dobilo italijansko podporno društvo. Dolga razprava bila je zanimiva in poučna; videlo se je, kako ponosni so društveniki na svoje društvo in na svojo zastavo.

Potem so se vršile volitve. Na predlog društvenika Franca Vodopivca izvoli se predsednikom z vsklikom dr. Ant. Gregorčič, ki se zahvali za izkazano mu zaupanje ter obljubi, delovati po svoji moči v korist društvu. V odbor so voljeni naslednji gospodje: Julij pl. Kleinmayer, Janez Berbuč, Ivan Pirjevec, Franc Sivec, Josip Budau, Jušt Vuga, Lenard Lodati, Anton Fon, Ernest Klavžar, Karol Komac. Namestniki so: Miha Coetreznik, Jarnej Kopač, Janez Reja; senatorji pa: Tomaž Čerin, Franjo Ferfila, Ferdinand Seidl, Vekoslav Spindič, Franc Vodopivec. Po šesti uri sklene predsednik občni zbor; ki se je vršil v najlepšem redu. Vj pa pričakujemo, da bi nam društvo zopet pripravilo kako veselico po navadi prejšnjih let.

Politični razgled.

Knezoškofski graški, briksenski in ljubljanski velečastni gospodje dr. Janez Zwerger, dr. Simon Aichner in dr. Jakob Missia dobili so od presvitlega cesarja naslove skrivnih svetovalcev. „Tagespost“ meni, da so ta odlikovanja v zvezi z delovanjem imenovanih cerkvenih dostojanstvenikov v odboru za napravo katoliškega shoda, kjer so zastopali kot izvoljenci druge avstrijske škofo. Proti zahtevam nekaterih katoliških mož, da bi se omenjeni sliod na vsak način sčel uže meseca novembra, poudarjali so cerkveni knezi na višjo željo zmerno politiko, da naj se začasno odneha z namerovano izjavo. Naznanjalo in pričakovalo se je potem skupno pismo avstrijskih škofov o razmerah papeževega prestola do italijanske vlade in do svetne oblasti po vzgledu katoliških škofov v drugih deželah; ali naše okoliščine tega niso dovolile. Kot znak zadovoljnosti presvitlega vladanja z modrim in premišljenim postopanjem cerkvenih dostojanstvenikov na polji javnih obravnav in izjav v cerkvenih in cerkveno-političnih zadevah je omenjeno odlikovanje vsekako velikega pomena in ne ostane brez upliva na daljni razvitek naših razmer.

Presvetli cesar imenoval je v gosposko zbornico 13 novih dosmrtnih udov; trem višjim gospodom podelil je čast skrivnih svetovalcev in za škofa v Lincu na Gorenjeavstrijskem imenoval je monsignora Doppelbauerja v Rimu.

Kraljevina srbska ima novo ustavo, ki daje veliki skupščini večje pravice od prej; kraljeva oblast je v marsikaterem oziru skrbena. Velika skupščina (zbor), ki se je bila sešla 23. decembra, izvolila je odsek 54 udov, ki je pretresoval ustavo. V sredo sprejela se je ustava z malimi premembami, o katerih so se bili uže prej dogovorili kralj in poslanci, s 494 glasovi proti 73; trije poslanci niso glasovali, 17 je bilo odsotnih. Včeraj sklenila je skupščina svoje zasedanje jako slovesno s kraljevim govorom. Kaj se bo dalje vršilo v Srbiji, pokaže nam prihodnost.

Na balkanskem poluotoku vre in ni pravega miru. Listi poročajo kot govorico, da bi se bili Avstrija in Rusija približali v svojih na-

zorih o tem, kako dalje postopati v jugoslovanskih deželah. Peter Karagiorgievič, ki si je prisvajal pravice do srbskega prestola, umrl je na morji, ko se je peljal iz Opatije v Črno goro.

Domače in razne vesti.

Lepo doto bo imela nadvojvodinja Marija Valerija, hčer presvitlega cesarja Franca Jožefa I., ki se je zaročila o letošnjih božičnih praznikih z nadvojvodo Francem Salvatorjem. Kot premoženje jej dajo 2.000.000 (dva milijona) goldinarjev in zraven tega jej obeča presvitli cesar še vsako leto 100.000 (sto tisoč) goldinarjev. Ženin nadvojda Franc bo imel dote 20.000 gl. na leto. Take dote so redke, kakor so redke cesarske hčere. V cesarski hiši na Dunaji pripravljajo stanovanje sedanjima zaročencema za tisti čas, ko se poročita, ker presvitli cesar in cesarica nočejo biti oddaljeni od svoje najmlajše hčere. Listi pišejo veliko o ljubeznivosti, kakor tudi o nadarjenosti in lepi vzgoji nadvojvodinje Valerije.

Političnim listom, katere smo navedli v zadnji številki, dodati nam je še nekatere v naši bližini. „Naša Sloga“ izhaja v Trstu v hrvaškem jeziku, ki je večinom umljiv vsakemu Slovencu, ter razpravlja posebno tržaške in istrske zadeve. Na leto stane 5 gl., za pol leta 2 gl. 50 kr. — V Polji izhaja „Il Diritto Croato“ v krásni italijanski pa v slovanskem duhu enkrat na teden ter stane na leto 5 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 80 kr. — Južnoštajerske zadeve razpravlja „Südsteierische Post“ v Mariboru, ki se je osnovala tista leta, ko je bilo začelo pod Taaffejem od daleka sijati prijaznejše sonce štajerskim Slovincem. — „Volksblatt“ v Celovci je nemški konservativen list ki piše tudi o cerkvi in o Slovincih pravično ter je vreden, da ga podpira, kdor hoče nemški brati.

Odbor društva „Sloga“, imel je 31. dec. pret. leta sejo, v kateri je vzprejel odpoved učiteljice gospodične M. Jegličeve, ki se ta pust omoži. Na njeno mesto je začasno imenovana dosedanja vrtnarica g. čna Pavlina Leban, ki bo imela začasno naslednico g. čno Ano Dvoganovo, izprašano učiteljsko kandidatino in praktikantino na tukajšnji c. k. dekliški vadnici. Odbor je sprejel na znanje darove rodoljubnih rojakov ter izrazil jim svojo najtoplejšo zahvalo. Zadeve manjšega pomena v dekliški šoli in v otroškem vrtu ter politični položaj Slovincov v naši najbližji bližini in njih bodoče postopanje v bližnjih časih bili so nadaljni predmet razgovorov in sklepanja.

Vabilo k občnemu zboru „Čitalnice Goriške“ na dan 5. januarja 1889. Dnevni red: 1. Nagovor podpredsednika. 2. Poročilo tajnika in knjižničarja. 3. Poročilo denarničarja o računu preteklega leta in o preudarku za prihodnje leto. 4. Predlog odbora, da bi se postopalo glede mesečnih strogo po § 4. društvenih pravil, ali pa da bi se zavezali društveniki za eno leto k prostovoljnim mesečnim nadplačam po 20 sol. 5. Morebitni predlogi. 6. Volitev novega odbora. Začetek zborovanja ob 7. uri zvečer. — Društvo je naročilo za leto 1889 naslednje časopise: Brus, Cerkevni Glasbenik, Danica, Dolenjske Novice, Dom in Svet, Domoljub, Edinost, Ljubljanski Zvon, Mir, Novice, Naša Sloga, Popotnik, Rimski Katolik, Slovenec, Slovenski Gospodar, Slovenski Narod, Slovenski Pravniki, Slovenski Svet, Soča, Učiteljski Tovariš, Vrtec, Vienac, Fliegende Blätter, Grazer Tagespost, Neue frei Presse, Neue illust. Zeitung, Politik, Triester Tagblatt, Triester Zeitung, Vaterland, Corriere di Gorizia, Il Diritto Croato, L'Eco del Litorale.

Drobne novice. C. k. deželni šolski svet za pokneženo grofijo goriško in gradiško s sedrjem v Trstu izjavil je v dopisu na slavno vodstvo o. k. gimnazija v Gorici, da pisava, po kateri se neki o. k. smošolec na takajšnjem o. k. gimnaziju piše Mozetič, med tem ko so očeta v dobi pred letom 1848 naučili, da se piše za Mosettiga, je nepostavna (illegal), ter je odredil, naj se učenec z naprej piše po očetovem pravopisu, naj se njegovo ime premeni v smislu tega odloka v vseh dosedanjih gimnazijskih imenikih in naj se izdajo učencu nova spričevala z goriško-italijanskim pravopisom namesto dosedanjih, katera naj vrne šolskemu vodstvu. Odlok se je do pičice izvršil in včerajšnji Mozetič piše se danes vsled višjega ukaza Mosettig. — Deželna šolska svetovalec monsignor Andrej Marušič in šolski nadzornik Anton vitez Klotič-Sabladoski pisala sta svoji imeni do leta 1848 Marussig in Clodig. Zdaj nastane vprašanje, ali sta postavna (legal) imenovalna dekreta, s katerima sta dobila svoje naslove in službe; kajti v dek. jih pisani sta imeni s slovenskim (!) pravopisom, ki za časa liberalnih vlad ni bil še državni nevaren. — Pred. g. Josip Golja, vikar na Kamnem, dobi je 2. t. m. investituro za kuracijo v Kožbanj. Dne 23. decembra bila sta v duhovna posvečena č. p. Sigismund Zega, frančiškan, in č. p.

Donat Zupančič, kapucin; novi maši imela sta sv. Štefana dan v rojstnih krajih, prvi v St. Mihelu pri Novem Mestu, drugi v St. Vidu pri Zatičini. — Za kateheta na c. k. dekši vadnici v Gorici odločen je do zdaj č. g. Franc Castelliz. Visokorodna gospa v Gorici, katere dobro srce in veliki upliv tukaj in v Trstu smo opisali v štev. 44. lanske „Soče“, odločila se je zanj, še predno je bil konkurz potekel. Zadnja skrb (na Dunaji) izročena je knezu, katerega smo zadnjič imenovali. Iz tega je razumljiva pogumnost in vztrajnost, s katero se je poganjal „Corriere“ za „Goričana“.

V Ameriko silijo veliko naši ljudje, ali sreča ni vsakemu mila. Nekateri izseljenci se hvalijo, da jim gre dobro, in so poslali uže precej denara domov; a drugi zopet tožijo, da se jim huda godi, in bi bili veseli, ako bi uživali zdaj domače sonce. Zato, rojaki, dobro premislite in preudarite na vse strani, predno zapustite dom, da bi iskali sreče v drugem delu sveta. Mestni agenti seveda nagovarjajo k izseljevanju, ker dobijo od poljetnikov po 1, po 2 in tudi po 3 in 5 goldinarjev za vsakega izseljenca, ki jim ga naženejo v mreže.

Cesarskim uradnikom prelep izgled daje vitez Loebl, novi namestnik Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja za Moravsko. Mož je že star in v cesarski službi esidel; služil je vsa svoja leta v največjo zadovoljnost svojih višjih; a služboval je le v Galiciji in priavojil si znanje onih jezikov, ki se govoré v oni deželi: poljskega, ruskega in uradnega nemškega. Ker je na Moravskem, kamor je zdaj prestatvjen kot zaupna oseba cesarjeva, nad tri petine prebivalstva češke narodnosti, naprosil je sivolasi gospod koj profesorja Krondla, da ga bo poučeval v deželnem češkem jeziku, in cesarski namestnik sprejema v visokih letih pouk, kakor kak učenec z a to, ker je to v korist službi in v čast državnim temeljnim postavam ter v slavo vladi, ki ima še takih mož. Namestnik vitez Loebl nam je živ izraz avstrijske politike nasproti fanatičnim in slovno-zrcem časnikarjem, ki iščejo slavo v Herostratovem delu, v zaničevanju in obrekovanju avstrijskih narodov in narodnostij. Gotovi smo da med državnimi uradniki se ne nahaja niti eden, ki bi stal na strani fanatikov, ampak da vsi odobrujejo prelepi izgled viteza Loebla, cesarskega namestnika.

Deželni zbor štajerski zboroval je le malo časa in je že sklenil svoje zasedanje. Sprejel je načrt postave, po kateri vzame štajerska dežela na posodo 12 milijonov goldinarjev od denarnega zavoda „Bödenredit-Anstalt“ na Dunaji, da s plača vse svoje raztresene manjše dolgove. Posojilo se vrne v 50 letih v obrokih, obresti se bodo plačevale po 40/0; denarni zavod našteja po 97 gl. za vsako dolžno pismo, ki se glasi na 100 gl. Ta denarna operacija je veliko boljše nego ona goriškega deželnega zbora, ki je prodal V. Joni v Račtelji dolžn. pisma pod enakimi pogoji le po 93 gl. in nekaj čez, ali pa goriškega mesta, ki je dobilo pod enakimi pogoji za svoja dolžna pisma samo po 88 ali 89 goldinarjev. Vidi se, da štajerski deželni zbor ima na izpolago finančne strokovnjake, kakršnih nima dež. zbor goriški, a še manj mesto goriško. Pri nas je strokovnjak povsod le — žid, ki posojuje.

Blaž Bitežnik, rodom Grgarec, a sedaj pravi Goričan, izvrsten, znanstveno in umetnostno izurjen kamnosek, slovi v naši deželi in zunaj nje po mnogih kamnoseških izdelkih za cerkve, pokopališča in druge kraje. V zadnjih časih izdelal je kip umrlega kneza in nadškofa goriškega Andreja Gollmayerja, ki vzbuja splošno priznanje. To je dalo umetniku pogum, da je po napravil kalup (model), s katerim pripravljali doprsne kipe ranjkega višjega pastirja z gipsa ali mavca po prav nizki ceni, za pet goldinarjev. Tak kip ni le spomin na ranjkega knez nadškofa vsem, ki so ga poznali, ampak je tudi pravi kinč vsaki duhovski in drugi hiši; kakor tudi društvenim in javnim prostorom. G. Bitežnik (Via Giardino, nasproti pošti) napravil je s tem sebi čast, a drugim veliko uslugo. Po prav poetični ceni izdeluje altarje, prižnice, kipe, križe, nagrobne spomenike itd.

Okrajnimi šolskimi nadzorniki na Kranjskem imenovani so naslednji gospodje: za Črnomelj-ški šolski okraj nadučitelj v Črnomlju Anton Jeršinovic; za Kamenjski šolski okraj nadučitelj v Moravčah Lovre Letner; za Kočevski šolski okraj učitelj verouka na državni spodnji gimnaziji Ivan Komljanec; za šolski okraj Kranj učitelj na II. mestni dekši ljudski šoli v Ljubljani Andrej Žumer; za Krški šolski okraj nadučitelj v Krškem Franjo Gaberski; za Litjski šolski okraj učitelj na meščanski šoli v Krškem Josip Bežljaj; za Logatski šolski okraj profesor na ženskem učiteljski v Ljubljani Valibald Zupančič za mestni šolski okraj v Ljubljani profesor na državni realni Franjo Levec; za šolski okraj Ljubljanske okolice vladniški učitelj v Ljubljani Ivan Tomšič; za šolski okraj Novomeški ravnatelj državne gimnazije v Novem Mestu Andrej Seneković; za Postojnski šolski okraj nadučitelj v Postojni Ivan

Thuma; za šolski okraj Radovljški župnik na Dobravi Jakob Aljaš.

Poziv slovenskim pisateljem. Odbor „Matice Slovenske“ se obrača do vseh rodoljubnih pisateljev slovenskih z iskreno prošnjo, da bi jim preje tem bolj poslali kaj primernih doneskov za prihodnji „Letopis“. Kakor letos, se bodo vprejemali tudi v prihodnjem letu samo izvirni znanstveni in znanstveno-poučni spisi iz raznovrstnih strok sloveškega znanja; vender je želeli, da bi čestiti gospodje pisatelji svojim razpravam izbrali take predmete, ki uga-jajo potrebam naroda slovenskega ter zaradi svoje splošne zanimljivosti prijaajo večini Matičinih društvenikov. Rokopisi naj se pošiljajo najpozneje do konca marnja 1889. leta predsedništvu „Matice Slovenske“ v Ljubljani. Po pravih določena nagrada v „Letopis“ vzprejetim spisom se izplača, kadar bode knjiga dotiskana.

Banka „Slavija“ sklenila je v mesecih julij, avgust in september 1888. l. 29.355 novih zavarovanj za 28.686.176 gld. 06 kr. kapitala ter je za to prejela 536.120 gld. 58 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode plačala je v tih treh mesecih 159.290 gld. 88 kr. Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je 4.376.238 gld. 12 kr. Od 1. januarja do 30. septembra 1888. l. bilo je sklenenih 53.150 novih zavarovanj za 55.710.058 gld. 08 kr., ter se je vplačalo zavarovalnine in pristojbin 1.279.472 gld. 65 kr.; izplačalo pa škod 444.818 gld. 96 kr. — Pokojninski zalog zastopniški iznaša 78.915 gld. 34 kr.

V Žminji v Istri bile so volitve v občinsko starešinstvo. Narodnjaki so v vseh treh razredih slavno zmagali proti šarenjakom. To naj bo v izglede našim občinam na meji in volilecem sploh. Slava vrlim bratom Hrvatom! Vaša zmaga je naš ponos; Vaš spas (rešitev izpod tujčeve pete) naša čast! Živili!

Slovanski jeziki zasloveli so tudi v Rimu. Kakor se poroča odtam, ustanovil je sveti Oče papež Leon XIII. na svojem vseniščni pri sv. Apolinaru posebno stolico, s katere se bo razlegal glas o jeziku staroslovenskem, hrvaškem, ruskem, poljskem, češkem, bulgarskem. Prvo predavanje bilo je 21. dec. pret. l. o staroslovenskem jeziku. S tem je postavljena na tem učilišču glagolica v eno vrsto z grščino, armenščino in hebrejščino. Tukaj se, zopet kaže, kar se vedno ponavlja, da Slovan gre na dan.

Ernest Rossi, glediški igralec, je uže nekaj danj v Gorici ter predstavlja v gledišči razne klasične igre, posebno Shakespeareove. Bil je uže prej-šnje čase v Gorici, ali tako obilno poslušalcev in gledalcev ni imel še ko letos. Prvi večer predstavljal je Hamleta, drugi večer kralja Leara in potem druge. Do zdaj je bilo gledišče vedno razprodano, ko je nastopil. Taki igralci se pač ne vidijo vsak dan; zato pa tolika gneča na večer pred glediški vrati.

Št. 4.

Razglas.

Dne 28. januarja t. l. bode v občinskem uradu v Bovecu od 10.-12. ure predpoludne javna dražba za oddajo naprave dveh mostovih glav pri Čezsoškem mostu. Klinca cena znaša 4077 fl. 74 kr.

Pogoji in načrti so v občinskem uradu v Bovecu vsakemu na ogled.

CESTNI ODBOR

v Bovecu dne 2. januarja 1889.

Načelnik
J O N K O.

Gospodu **G. PICCOLI-JU**, lekarju
„pri angolu“ v Ljubljani.

Moj sin je trpel skozi dve leti vsled gastralgije, slabega prebavanja in želodčnega krča, da ga je ta bolezen vsega shušala in skoro uničila. Pri njem poskušal sem vsa sredstva, ki nam jih naša veda zadaje in tudi nisem pozabil najrazličnejših rudniških vod. Toda zboljšek bil je le za malo trenutkov. Slednjič si domislil, poskušati se Vaše zelo pohvaljene esence za želodec, in vspeh je bil tako nagel in sijajen, da je moj sin porabil samo 6 steklenic popolnoma ozdravel.

Pri takem vspehu morem Vašo esenco le najgorkeje priporočati vsem trpečim valed slabo prebave, zlate žile itd., ter Vas tudi pooblastim, da to spričevalo moje hvalečnosti kot v reemci zasluženno pohvalo tudi razglasite.

V Trstu 1887.

Dr. Leon Levi.

Oznanilo.

Uljudno podpisana naznanja slavnemu občinstvu, da je po smrti svojega soproga gospoda Franca Kramerschitzza prevzela v svoje oskrbovanje gostilno „Kogerski kroni“ v Gorici, ter se priporoča slavnemu občinstvu, zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje in obiskovanje, da bi tudi dalje mnogoštevilno zahajalo v to gostilno, katero bo podpisana preskrbovala vedno z najboljšo pijačo in hrano ter s točno postrežbo po najnižjih cenah.

V Gorici, 22. decembra 1888.

Ana vdova Kramerschitz.

Kdor se hoče oblačiti dobro, lično in ceno, obrne naj se na glasovito tvrdko:

Ignacij Steiner

v Gorici.

Gosposke ulice št. 5.

kjer se nahaja vedno velika zaloga moških, deških in otroških oblek, ženskih in dekliških jop, nepremočnih plaščev, ogrinjalk, triko, stanov in spodnjih kril.

Bogata izbira domačih in tujih rob; poleg najboljših delavne moči, da more tvrdka vsakterega, kolikor mogoče, zadovoljiti. Posnetek iz cenika:

zimske hlače od	3 gl. naprej,
zimska obleka od	10 gl. "
povrhna suknja od	10 gl. "
deška obleka od	7 gl. "
otroška " "	3 gl. 50 kr.

Vedno na razpolago angleške in francoske posebne mode za gospode in gospe.

MARIJACELJSKE KAPLJICE

so izvrstno zdravilo za vse želodčne bolezni; nepresegljivo zdravilo so ob slabej slasti do jedi, slabem vdihu, napenjanju, kislem zadržovanju, zvišanju po trebuhu, prehlajenju želodca, zgagi, nabiranju skamenelca, za odpravo preobiline žlema, bledice, gnjusi in riganja, glavobola od želodca, želodčevega krča, je proti otrjenju in zagati,

preobjedi in prenapitju, glistam, bolezni na vranici, jetrah in zlati žili.

Cena male steklenice z naznanilom vporabe je 40, večje pa 70 kr. Osrednja razpošiljalnica je v Kromerizah.

Marijaceljske kapljice niso skrivno zdravilo. Njih sostanski deli so naznanjeni na listku o njih vporabi.

Prave Marijaceljske kaplje se dobo skorej v vseh lekarnah v ovitku z rdečo znamko zgornje podobe zalepljenem.

V Gorici jih imajo lekarni Giranpoli, Cristofolletti, Kürner in Pontoni; v Sežani pa Philip Ritschel.

Vabilo na naročbo.

S 1. dnem januarja začne v Ljubljani dvakrat na mesec izhajati nov političen in šaljiv list

„BRUS“.

(Urednik Ivan Železnikar.)

Obravnaval bode v resni in šaljivi obliki vsa dnevna vprašanja ter skrbel za čitateljev pouk in zabavo. Poleg raznovrstne vsebine prinašal bode lepe ilustracije in slike odličnih narodnjakov.

Ker preneha „Rogač“, bode „Brus“ jedini šaljivi slovenski list, ki se bode vestno prizadeval, ustrezati občinstvu slovenskemu, katero prosimo, naj ga blagovoljno podpira duševno in gmotno. „Brus“ stane za vsa leta 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gld. Naročnina pošilja se na „Brusovo“ upravnništvo v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani.

Lekarna Braunizer

uvaža neposredno najfineje zdravniško ribje olje z otokov Lofonden.

To ribje olje je n jbolje in najfineje vrste in edino sposobno za zdravniško rabo.

Ribje olje, ki se prodaja v lekarni Braunizer, more se z vestjo priporočati kot mogočno zdravilo in hranilo v vseh mrzlih boleznih, v katerih pravguje šibkost, kakor sušica, škrofoli, rahitizem, gntje kostij, tori po vratu, šibkost pri otrocih.

Najbolje zdravilo, ki vrača moč pri okrevanju od težkih bolezni, kakor so mačuh ali vročinska bolezen, milijarja, itd. itd.

S tem zdravniškim ribjim oljem, katero, predno se razprodaja občinstvu, se natančno razkroji in preišče v kemični delavnici moje lekarne, pripravlja se ribje olje z železnim prahom ter ribje olje z jodom in železom.

Najbolja gladila za zobe onemu, ki hoče ohraniti zdrave in lepe zobe ter dati ustom prikuplivo svežost in prijeten duh.

Prodaja dišav ali drog — kemijskih in zdravniških izdelkov — zdravilnih posebnosti — naravnih mineralnih vod — izdelkov za ranocelso zdravljenje — stvari s prožnega gumija in vulkanizovane robe — pasov čistilnih brizgalnic vsake vrste — prožnih nogovic — zdravniških mijlov itd. itd.

Samo v lekarni Braunizer

v Gorici, Franca Jožefa cesta, štev. 6.

Naročila za deželo izvršijo se hitro.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Vočji del onih kapljic, izlčkov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letediimi besodami, ni drugega ko prevara, pogosto še škodljiva.

Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčno živce, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gojzusu, riganju, zabasanju, nemorjodnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.

V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

Ustanovljeno
1. 1857

Matija Gerber

Ustanovljeno
1. 1857

(J. C. GERBER) v Ljubljani

priporoča

svojo bogato in raznovrstno zalogo

slovenskih molitvenih knjig,

po jako nizkih cenah in različno vezanih, na primer v papirju, v pol usnji pozlačene, popolnoma v usnji z zlato obrozo, v rujavem usnji okovane, dalje vezane v slonovi kosti, v ponarejenem kristalu, v žamet in plišu, s pozlačenimi vozli in s podobo v sredi. Izdeluje pa jih tudi, kakorkoli zahtevajo častiti naročniki.

Kdor vzame večje število knjižic, dovolim mu primerno znižanje cene (rabat).

Častite naročnike prosim, naj se kar naravnost na me obračajo.

Cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko.

Dalje opozarjam svoje p. n. naročnike in kupovalce, da se že nekoliko časa prodajajo in širijo med ljudstvom slovenski molitveniki, ki niso na Kranjskem prišli na svetlo, katerih ni spisal kak gospod duhovnik in ki tudi nimajo knezoškofjskega potrjenja. Na teh knjigah se dalje nahajajo tudi taki napisi, kakor jih imajo knjige, ki so v moji zalogi in še celo trije različni napisi, med tem ko je vsebina pri vseh knjigah enaka.

♦ Dobivajo se po vseh knjigarnah. ♦